

Dr. Hediye BAHAR SAYIN

**Pay Sahibi Haklarının
Korunması Kapsamında
Anonim Şirket Yönetim Kurulu
Kararlarının Butlanı**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR LİSTESİ	XIX
Giriş.....	1

Birinci Bölüm

Yönetim Kurulunun Yapısı, Geçersizlik Kavramı ve Türleri

1. Genel Olarak.....	5
2. Anonim Şirket ve Organları.....	6
3. Yönetim Kurulu.....	9
3.1. Yönetim Kurulunun Hukuki Statüsü ve Yapısı	10
3.2. Yönetim Kurulu Üyeliği İçin Gerekli Nitelikler.....	14
3.3. Yönetim Kurulunun Üye Sayısı ve Görev Süresi	18
3.4. Yönetim Kuruluna Üye Seçimi	21
3.5. Yönetim Kurulu Üyeliğinin Kazanılması ve Kaybı	27
3.6. Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri	30
3.7. Yönetim Kurulu Toplantısı ve Kurulun Karar Alması.....	37
3.7.1. Genel olarak.....	37
3.7.2. Kararların hukuki niteliği	38

3.7.3. Karar alınması.....	41
3.7.3.1. Toplantı yapılmaksızın karar alınması.....	42
3.7.3.2. Toplantı yapılarak karar alınması.....	45
3.7.3.2.1. Toplantıya Çağrı.....	45
3.7.3.2.2. Toplantıda temsil	49
3.7.3.2.3. Toplantı gündemi.....	51
3.7.3.2.4. Toplantıda karar alınması	52
3.7.3.2.5. Toplantı ve karar yeter sayıları.....	54
3.7.3.2.6. Kararın tespiti ve bildirimi	57
3.7.3.2.7. Toplantıya yetkisiz kişilerin katılması.....	58
3.7.3.2.8. Kararın etkileri ve uygulanması	59
3.7.3.2.8.1. İç ilişki.....	60
3.7.3.2.8.2. Dış ilişki	61
4. Hükümsüzlük Kavramı ve Türleri	62
4.1. Genel Olarak.....	62
4.2. Yokluk	63
4.3. Butlan	64
4.4. Kısmi Butlan	65
4.5. İptal Edilebilirlik	66
4.6. Askıda Hükümsüzlük.....	67
5. Eski TK Döneminde Yönetim Kurulu Kararlarının Hükümsüzlüğü67	
5.1. Yönetim Kurulu Kararlarının Yokluğu.....	68
5.2. Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı.....	71
5.3. Yönetim Kurulu Kararlarının İptali.....	73
6. İsviçre Hukukunda Yönetim Kurulunun Yapısı ve Hükümsüzlük Kavramı.....	80
6.1. İsviçre Hukukunda Yönetim Kurulu ve Karar Alması	81
6.2. İsviçre Hukukunda Hükümsüzlük Kavramı	83
6.3. İsviçre Hukukunda Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı.....	85
6.3.1. Tarihi Süreç.....	85
6.3.2. Butlan Nedenleri	88

İkinci Bölüm
Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Yönetim
Kurulu Kararlarının Butlanı Halleri

1. Genel Olarak.....	93
2. Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Butlan Halleri.....	95
2.1. Eşit İşlem İlkesine Aykırı Kararlar	96
2.1.1. Genel olarak	96
2.1.2. Anonim şirketlerde eşit işlem ilkesi	99
2.1.3. Mutlak ve nisbî eşitlik.....	101
2.1.4. Eşit işlem ilkesine uymakla yükümlü olanlar	104
2.1.5. Eşit işlem ilkesinin uygulanacağı kişiler	105
2.1.6. Eşit işlem ilkesine aykırılık halleri	106
2.1.6.1. Pay bedelini ifa talebi, pay bedelinin ifasında temerrüt	106
2.1.6.2. Nama yazılı payların devredilmesi	109
2.1.6.3. Yeni pay alma hakkının kullanılması.....	111
2.1.6.4. Sözleşme ilişkilerinde	117
2.1.6.5. Kâr payı dağıtımı	118
2.1.6.6. Bilgi alma ve inceleme hakkının kullanılması.....	119
2.1.6.7. Sermayenin iadesi yasağı	121
2.1.6.8. Pay senetlerinin dağıtılması.....	125
2.2. Anonim Şirketin Temel Yapısına Uymayan veya	
Sermayenin Korunması İlkesini Gözetmeyen Kararlar.....	126
2.2.1. Anonim şirketin temel yapısına uygun olmayan kararlar ...	127
2.2.1.1. Anonim şirketin tanımına uygun olmama	127
2.2.1.2. Pay sahiplerinin hakları ve borçları düzenine uygun	
olmama	131
2.2.1.2.1. Pay sahiplerinin borçları ve yükümlülükleri	132
2.2.1.2.2. Pay sahiplerinin hakları düzeni.....	134
2.2.1.3. Anonim şirketin organsal yapısına uygun olmama....	146
2.2.1.3.1. Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili	
talimatların verilmesi.....	147

2.2.1.3.2. Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.....	147
2.2.1.3.3. Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması	148
2.2.1.3.4. Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.....	148
2.2.1.3.5. Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.....	149
2.2.1.3.6. Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.....	150
2.2.1.3.7. Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması.....	151
2.2.1.3.8. Diğer devredilmez yetkiler ve devredilmez yetkilerin devrine ilişkin kararlar.....	151
2.2.2. Sermayenin korunması ilkesi	155
2.2.2.1. Şirketin kendi paylarını iktisap ve rehin alma yasağı....	162
2.2.2.2. Şirkete borçlanma yasağı.....	166
2.2.2.3. Bedelleri ödenmeden hamiline yazılı pay senedi çıkarılması.....	168
2.3. Pay Sahiplerinin Özellikle Vazgeçilmez Nitelikteki Haklarını İhlal Eden veya Bunların Kullanılmasını Kısıtlayan ya da Güçleştiren Kararlar.....	169
2.3.1. Pay sahiplerinin vazgeçilmez nitelikteki hakları	170
2.3.1.1. Genel kurul toplantısına katılma ve ilgili haklar	173
2.3.1.1.1. Genel kurul toplantısına katılma hakkı	173
2.3.1.1.2. Oy hakkı.....	177
2.3.1.2. Kâr payı alma hakkı	178
2.3.1.3. Bilgi alma ve inceleme hakkı	179

2.3.1.4. Özel denetim isteme hakkı.....	181
2.3.1.5. Dava açma hakkı	182
2.3.1.6. Bedelsiz pay alma hakkı	184
2.3.1.7. Eşit işleme tabi tutulma hakkı.....	185
2.3.1.8. Anonim şirketin temel yapısından kaynaklanan vazgeçilmez haklar	185
2.3.2. Pay sahibinin diğer hakları	186
2.4. Genel Kurulun Devredilmez Yetkilerine Giren ve Bu Yetkilerin Devrine İlişkin Kararlar	190
2.4.1. Genel kurulun devredilmez yetkileri	191
2.4.1.1. Anasözleşmenin değiştirilmesi.....	191
2.4.1.2. Yönetim kurulu üyelerinin seçimi, süreleri, ücretleri ile huzur hakkı, ikramiye ve prim gibi haklarının belirlenmesi, ibraları hakkında karar verilmesi ve görevden alınmaları	193
2.4.1.3. Kanunda öngörülen istisnalar dışında denetçinin seçimi ile görevden alınması.....	194
2.4.1.4. Finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, yıllık kâr üzerinde tasarrufa, kâr payları ile kazanç paylarının belirlenmesine, yedek akçenin sermayeye veya dağıtılacak kâra katılması dâhil, kullanılmasına dair kararların alınması.....	194
2.4.1.5. Kanunda öngörülen istisnalar dışında şirketin feshi	195
2.4.1.6. Önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı	196
2.4.2. Genel kurulun diğer devredilmez görev ve yetkileri.....	198
2.4.3. Devredilmez yetkilerinin devrine ilişkin kararlar.....	200

Üçüncü Bölüm**Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Almayan Butlan
Nedenleri ve Yönetim Kurulu Kararlarının
Butlanında Özellik Arz Eden Durumlar**

1. Genel Olarak.....	203
2. Türk Ticaret Kanunu'nda Yer Almayan Butlan Nedenleri.....	204
2.1. Genel Butlan Sebeplerinin İhlali	204
2.1.1. İmkânsızlık.....	206
2.1.2. Ahlâka ve adaba aykırılık	207
2.1.3. Emredici hükümlere aykırılık	211
2.1.4. Kişilik haklarına aykırılık.....	217
2.1.5. Kesin hükme aykırılık	217
2.2. Şekle İlişkin Hükümlerin İhlali	218
2.2.1. Genel olarak.....	218
2.2.2. Şekle aykırılık yaptırımını olarak butlan.....	219
2.3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kişisel Haklarının İhlali	222
2.3.1. Yönetim kurulu üyesinin toplantıya katılma ve toplantıya katılmaya bağlı hakları	224
2.3.2. Yönetim kurulu üyesinin oy hakkı	225
2.3.3. Fiziki toplantı talep hakkı	225
2.3.4. Toplantı tutanağını ve karar defterini inceleme hakkı	225
2.3.5. Kurulu toplantıya çağırma hakkı.....	226
2.3.6. Eşit işleme tabi olma hakkı.....	227
2.3.7. Bilgi alma ve inceleme hakkı.....	228
2.4. Potansiyel Pay Sahiplerinin, Alacaklıların ve Şirket Çalışanlarının Haklarını Koruyan Hükümlere Aykırılık	232
2.5. Anasözleşme Hükümlerine Aykırı Yönetim Kurulu Kararları	233
3. Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanında Özellik Arz Eden Bazı Haller.....	238
3.1. Yönetim Kurulu Kararlarında Diğer Hükümsüzlük Halleri	238

3.1.1. Yönetim kurulu kararlarının yokluğu	238
3.1.2. Yönetim kurulu kararlarının iptali	243
3.1.2.1. Kayıtlı sermaye sisteminin kabulü halinde yönetim kurulu kararlarının iptali	243
3.1.2.2. TTK m. 192/2	247
3.1.2.3. TTK m. 1524/2	249
3.1.3. Yönetim kurulu kararlarının kısmi butlanı	252
3.1.4. Yönetim kurulu kararlarının askıda hükümsüzlüğü	254
3.2. Butlan Hükümlerinin Yorumu ve Butlan Hallerinin Sınırlandırılması	256
3.3. Tek Ortaklı Anonim Şirket	258
3.4. Elektronik Ortamda Gerçekleştirilen Yönetim Kurulu Toplantıları	259
3.5. Genel Kurul Kararlarının Butlanı Sebepleri	264
3.5.1. TTK'da düzenlenen butlan sebepleri.....	265
3.5.2. Genel hükümler kapsamında butlan sebepleri.....	266
3.5.3. Yönetim kurulu ve genel kurul kararlarının butlanı sebeplerinin karşılaştırılması.....	268
3.6. Butlana Sebep Olmayan Kararlar	271
3.7. Yönetim Kurulunun Karar Dışındaki Hukuki İşlemleri.....	274
3.8. Emredici Hükümler İlkesi ve Anasözleşme ile Yeni Butlan Hallerinin Yaratılması	275

Dördüncü Bölüm

Yönetim Kurulu İşlemlerine Karşı Pay Sahiplerinin Korunması ve Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanının Tespiti Davası

1. Genel Olarak.....	279
2. Kurumsal Yönetim.....	279
3. Yönetim Kurulu İşlemlerine Karşı Pay Sahiplerinin Korunması....	285

3.1. Kararın Geri Alınması	285
3.2. Genel Kurula İtiraz	286
3.3. Anasözleşme ile Gerçekleştirilen Denetim	287
3.3.1. Anasözleşme ile yönetim kurulunun yetkilerinin kısıtlanması	287
3.3.2. Yönetim kurulu kararlarının genel kurulun onayına tabi olması	289
3.4. Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği	290
3.5. Şirketin Haklı Sebeple Feshi.....	293
3.6. Yönetim Kurulu Üyesinin Azli ve İbrası	296
3.7. Sorumluluk Davası	298
3.8. Denetim	301
3.8.1. Dış denetim	302
3.8.2. İç denetim.....	308
3.9. Ticaret Sicil Müdürünün İnceleme Yetkisi.....	310
3.10. Eda Davası.....	313
4. Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanının Tespiti Davası.....	314
4.1. Genel Olarak Tespit Davası	314
4.2. Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanının Tespiti Davası.....	317
4.3. Butlanın Tespiti Davasının Tarafları	318
4.3.1. Butlanın tespiti davasında davacı	318
4.3.1.1. Menfaat kavramı.....	319
4.3.1.2. Davacı	321
4.3.2. Butlanın tespiti davasında davalı	324
4.4. Butlanın Tespiti Davasında Yetkili ve Görevli Mahkeme	327
4.5. Butlanın Tespiti Davasında Süre.....	329
4.6. Butlanın Tespiti Davasının Tabî Olduğu Usul Kuralları	332
4.7. Butlanın Tespiti Davasının Tabî Olduğu Yargılama Usulü ve İspat	334
4.8. Butlanın Tespiti Davasında Karar ve Kanun Yolları	336
4.9. Butlanın Tespiti Davası Yerine İptal Davası Açılması.....	337

4.10. Butlanın İleri Sürülmesi ve Dürüstlük Kuralı	338
4.10.1. Genel olarak	338
4.10.2. Butlanın tespiti davasının kötüye kullanılması halleri.....	338
4.10.3. Butlanın tespiti davasının kötüye kullanılmasının sonuçları	341
4.11. Butlanın Tespiti Davası Sonucu Verilen Hükümün Etkisi	342
4.11.1. Genel olarak.....	342
4.11.2. Klasik butlan kavramının anonim şirketlerde uygulanması	345
4.12. Butlanın Tespiti Konusunda Tahkime ve Arabuluculuğa Başvurulması Sorunu	346
4.13. Butlanın Tespiti Davasının Uygulama Alanı.....	349
Sonuç	351
Kaynakça	363